

Løgmaður — fær til Bruxelles!

UM STUTTA tíð verða aftur samráðingar millum EF og Føroyar um eina frihandilsavtalu. Hetta er sambært einum av føroysku umboðnum í samráðingarnevndini síðsta útkall, nú samráðst hevur verið so oftani.

LØGMAÐUR visti í nýggjársrøðu síni á, at neyðugt er at senda nýggja politiska áheitan úr Føroyum til Bruxelles skal nakað spyrjast burtur úr ynski føroyinga at fáa eina nýggja handelsavtalu við EF. Hann segði, at embætisverkið í Bruxelles hevur ilt við at halda tey politisku lyfti, sum vórðu givin fyrr í fjør, segði løgmaður.

INGIN ivi er um, at løgmaður hevur rætt í hesi niðurstøðu, men so mugu vit bara vóna at hetta verður

gjørt — ella kanska longu er gjørt. Vit kunnu ikki biða eftir einum nýggjum landsstýri til at fáa eina tilika áheitan avstað. Løgmaður eigur at fara til Bruxelles sum skjótast ella lata taka telefonina og ringja til EF-høvudsborgina. Tað var annars Jógvan Sundstein løgmaður sum á sinni sjálvur var í Bruxelles og tsaði við topparnar har, og var úrslitið av tí m.a., at EF góðtók krav føroyinga um at spurningurin um at lata fisk fyri toll als ikki skuldi vera uppi í samráðingunum. Vónandi fer ein nýggj áheitan frá løgmanni at hava eitt eins gott úrslit við sær nú, tá EF sær, hvussu torfør støðan hjá føroyska búskapinum er í dag.

OG TAÐ sum vit ynskja av EF er heldur einki órímligt krav. Vit vilja hava eina avtalu, har føroyskur fiskiðnaður í framtíðini hevur møguleika at góðska fiskin og útflyta hann til EF uttan toll.

NÚ KANN ein sjálvandi spyrja, hvat vit í roynd og veru hava vunnið í

samráðingunum higartil. Tað er nú slettis ikki so lítið, men tað er bara ikki nokk, og tí eiga okkara samráðingarmenn at standa fastir við ikki at góðtak royndir EF's at gera okkum til eitt land, sum í allari framtíð skal útflyta rávørur til EF.

VIT HAVA so fingið tað burtur úr, at EF ikki krevur fisk fyri toll. Og EF hevur eisini góðtikið at strika tollin á øllum fiskavørnum, men tó við teirri avmarking, at loft verður lagt á ávísar vørubólkar, serliga tá talan er um at góðska fiskin meira í Føroyum. Her sigur EF, at vit sleppa at útflyta til EF tollfrítt somu nøgdir av góðskaðum fiskavørnum, sum vit hava framleitt higartil. Og tað vil í veruleikanum siga nærur null, tí vit hava vitturliga gjørt lítið og einki við at góðska fiskin meira. Og tað er her hundurin liggur begrivin.

OKKARA samráðingarmenn hava gjørt EF greitt, at tað ber ikki til hjá Føroyum at útiloka seg frá tí møguleikanum at skula góðska meira av

fiskinum í Føroyum. Hetta er einasti máti at fáa eitt meirvirði fyri tær minkandi fiskanøgdirnar, sum útlit eru til í 90-árunum.

OG HER stendur tað so. Fiskiðnaðurin í EF er ikki sinnaður at slaka og hevur givið sínum samráðingarmonnum greið boð, at hann ynskir at fáa rávøru frá londum sum Føroyum, ið ikki eru limir. Og tað er her ligmaður má koma inn í myndina og greiða Delors og øðrum góðum monnum frá, at EF má sleppa kravinum um at leggja toll á góðskaðu vørurnar, sum føroyingar væntandi fara at framleiða meira av í framtíðini. Við meira enn 80% av okkara útflytingi eru vit bundin at EF upp á hond og fót. Nú verður so spennandi at vita, hvat EF fer at siga til enn eitt politiskt initiativ úr Føroyum. Latið hetta initiativið koma skjótt og latið tað tala Føroya sök. EF má eisini fáa at vita, at føroyingar eru ikki sinnaðir at fara upp í EF. Men vit ynskja eitt samarbeiði og vóna at EF fer at ganga okkara ynskjum á møti.

sosigaley

Dimmalætting

DAGBLAÐIÐ

14. SEPTEMBER

FRIÐ FØROYAR

14. september og javnaðarhorur

»Spennandi verður at vita, hvussu langt Óli Breckmann fær buksurnar niðrum afturpartin á javnaðarhoruni!« skrivur 14. september í viðmerking til samgongusamráðingarnar millum javnaðarflokkinn og fólkaflakkin.

Málgangið hjá tjóðveldisflokkinum hevur verið í øðini inn á javnaðarflokkinn líka síðani valið í 1988. Eftir valið gjørdi tjóðveldisflokkurin av, at hann undir ongum umstøðum fór í Tinganes saman við javnaðarflokkinum, hóast hesir báðir flokkar høvdu verið í samgongu til valið tá. Alt annað — bara ikki javnaðarflokkinn. Og 14. september fekk sitt ynski uppfyllt. Javnaðarflokkurin varð settur uttanfyri alla ávirkan. Men fyri at hetta skuldi bera til noyðst tjóðveldisflokkurin at sluka nakrar kamelar. Hann varð noyddur at fara í samgongu við erkafigginda sin sambandið.

Vit hava her í blaðnum átalað tjóðveldisflokkinn fyri hesa gerð. Ikki endi

liga tað, at hann fór saman við sambandinum. Tað var hansara val. Men hetta at fara saman við sambandinum bara fyri at kunna hevna seg inn á javnaðarflokkinn. Tað var tað, sum vit mettu bæði ómansligt og undirbrotligt. Og vit vistu eisini alla tíðina á, hvussu nógvhetta kundi koma at kosta flokkinum. Valúrslitið prógvaði at vit høvdu rætt.

Nú velur 14. september so at kalla javnaðarflokkinn fyri eina horu, tí at flokkurin fer í samgongu við ein av sínum argastu mótsæðuflokkum, fólkaflakkin. Tað skal ikki vera nakað dulsmað, at tað eru javnaðarfólk, sum seta eitt stórt spurnartekin við eina slíka samgongu. Vit hava jú demokrati, so hetta er bara natúrligt. Ikki minst vit hava vist á vandan við eini samgongu, har júst javnaðar- og tjóðveldishatarin Óli Breckmann er tungan á vágskáluni. Men tað er meirilutin, sum ræður, tá tað snýr seg um at skipa eina samgongu, eins væl og tað var tað, tá tjóðveld-

ið fór saman við sambandinum.

Búskaparliga støðan í landinum er so mikið álvarsilig, at landið kann ikki liggja í stjórnarloysi longu. Tað hvílir ein sera stór ábyrgd á javnaðarflokkinum sum størsti flokkur at fáa eitt landsstýri skipað. Og sum støðan er vordin hevur flokkurin ikki loyvi til bara at hyggja at egnum áhugamállum. Hann er noyddur at finna flokk/flokkar at virka saman við í fyra ár. Sambandið hevur meldað frá, og hvat tjóðveldinum viðvikur, so kann ikki sigast, at tað hevur vist serligan áhuga fyri at koma út aftur í Tinganes saman við javnaðarflokkinum. Tað skuldi eisini verið loðið, tá hugsað verður um, at sami flokkur setti sum treyt fyri at fara út í Tinganes eftir valið í 1988, at javnaðarflokkurin varð hildin uttanfyri. Um broytta tingmanning floksins hevur broytt hesa støðu mótevnis javnaðarflokkinum er ógreitt.

Hvussu er og ikki — vit mugu og skulu hava eitt landsstýri. Flestu fólk halda, at sum tíðirnar nú eru — og eisini út frá

royndum seinastu tvey árin — so er best við eini samgongu við fæst møgulegum flokkum. Her er so bara tan eini møguleikin við tveimum flokkum og sýnist tað sum um, at hetta verður samgongan. Spurningurin er so um hesir báðir flokkar eru førir fyri at fáa landið aftur á beint. Tað eru í hvussu so er teir, sum hava fingið størstu undirtøkuna frá veljarunum. Menn og kvinnur mugu nú fara til arbeiðis.

Enn hava vit lítið og einki fingið at vita um, hvat hesir flokkar eru samdir um. Júst tí er eisini sera torført at hava nakra meining um eina slíka samgongu. Men tað verður áhugavert at siggja, hvørji fingramerki ávisur politikari fær í eitt komandi samgonguskjal. Hóast samgonga millum C og A, so skal 14. september verða visur í, at Sosialurin framhaldandi fer at vera fremsta bolbverkið móti tí ekstremistiska høgna, antin tað so er at finna í fólkaflakkinum ella í øðrum flokkum. Hetta meta vit sum eina okkara fremstu uppgávu.

Yvirtøkur -og hvat so?

Eitt av gandaorðunum í føroyskum politikki hevur í mong ár frá ávisum síðum verið: yvirtøkur.

Bert yvirtikið verður, so eru trupulleikarnir burtur, hevur ein havt varðhugan av. Minni hevur verið tosað um hvussu vit hava verið førir fyri at umsita tað vit hava yvirtikið.

Eitt av hesum málum er postverkið, sum varð yvirtikið fyri umleið 15 árum síðani.

Vanligi viðskiftafólk postverksins hava helst ikki í gerðandisdegnum merkt so nógv til hesa yvirtøku, men tað hevur landskassin (og við honum skattgjaldarin). So meint hevur landskassin verið raktur, at hann talaði hann at.

Boð vóru send eftir donskum rationaliseringsserfrøðingum, sum nú í nakrar

mánaðir hava grópa hvørja skuffu í-gjøgnum. Teir eru nú lidnir við arbeiði sítt og frágreiðing er skrivað. Men sum alt annað í Føroyum, skal hendan frágreiðingin eisini dyljast og gevur hetta sjálvandi alla orsök til nógvar gitingar.

Vit skulu ikki gita her og nú, men bert vóna, at tá sjóneykan nú verður sett á føroyska postverkið, verður ikki bert hugt eftir vaskikonulønnum ella teimum, sum dag og dagliga sjagga út við postinum, men at eisini verður farið longur upp í stigan. Tað kundi verið, at okkurt kundi verið annarleiðis har.

tiðindablaðið
sosialurin